

Arveskatten.

M. West: The Inheritance Tax. (Vol. IV, Nr. 2 af „Studies in History, Economics and Public Law. Edited by The University Faculty of Political Science of Columbia College). New York, 1893. (140 S.).

Arveskat-Spørgsmaalet er i de senere Tider kommet stedse mere frem i forskellige Stater, og Dr. phil. Max West, „University Fellow in Finance“ ved Columbia College i New York, har anset det for nyttigt at give en Oversigt over det i det ovennævnte Værk, hvis største Del optages af en Fremstilling af de forskellige Staters Lovgivning angaaende Arveskatten, medens de theoretiske Betragtninger optage en mindre Plads. Vi give i det Følgende et Uddrag af forskellige Afsnit af dette fortjenstlige Arbejde.

Den ældste theoretiske Undersøgelse af Arveskat-Spørgsmaalet, som er os bekendt, findes i Plinius den Yngres Lovtale over Kejser Trajan.

Kejser Augustus havde i Rom indført Arveskatten i Aaret 6 f. Kr. Langt tidligere bestod Arveskatten i Ægypten, og det er rimeligt, at Romerne, der var vel bekendte med Ægypternes Finansomvæsen, hos dem have laant Ideen til en Arveskat. Kejser Augustus fik Skatten fastsat til $\frac{1}{20}$ af Arven, og den gik almindeligt under Navn af „vicesima hereditatum“. Man har temmeligt udførlige Efterretninger om dens Omskiftelser i Tidernes Løb — den antages at have bestaaet i Rom i mindst 300 Aar, maaske endog i 500 Aar. Den snart skærpedes, snart mildnedes, og Kejser Trajan var netop blandt de Kejsere, der mildnede den, bl. a. ved at fritage de nærmeste Slægtninge for den; Kejserens Ædelmodighed forevigedes ved et symbolsk Basrelief, der for en Snes Aar siden opdagedes i Rom.

Plinius roser nu Trajan, fordi han fritog de nærmeste Slægtninge, Fædre og Sønner, for Arveafgiften. Uden en saadan Fritagelse vilde han betragte „vicesima hereditatum“ for trykkende. Skatten kunde være let nok for de Fjerntstaaende, men den burde, siger han, ikke svares af dem, der stod i saa nært Slægtskab, at de betragtede den Ejendom, der faldt i Arv, som deres egen, eller som havde betragtet det som selvforstaaeligt, at Arven skulde gaa fra dem til deres Afkom. Af en Fader, der lige havde mistet sin Søn, skulde man ikke forlange, at han skulde give sig til at tælle efter, hvad Sønnen havde efterladt ham; at beskatte ham i et saadant Øjeblik vilde være at forøge hans Sorg ved en ny Smerte; det vilde være at gøre Fader og Søn til fremmede Personer for hinanden. Det vilde være en til-

strækkelig stor Sorg for en Fader at blive sin Søns eneste Arving; man skulde ikke gøre Staten til en uvelkommen Medarving.

Mange Hundrede Aar senere træffe vi Adam Smith, der, med mindre Sentimentalitet end Plinius, anbefaler i nogle Tilfælde at fritage direkte Arvinger for Skatten. En Faders Død er, udvikles der i „Wealth of Nations“, sjældent ledsaget af nogen Indtægts-Forøgelse, men ofte af et Indtægts-Tab for dem blandt hans Børn, der boede hos ham; en Skat, der forøgede deres Tab ved at tage nogen Del af Arven fra dem, vilde være haard og grusom. For saadanne Børn, der allerede har forladt den hjemlige Arne og stiftet Familie, og som underholde sig selv, uafhængigt af deres Fader, kan Forholdet være et andet, og her kan det maaske være rigtigt, naar Arven virkelig forøger deres Formue, at paalægge en Skat, der ikke vilde have andre Mangler end alle Afgifter af lignende Art. Men Adam Smith fremhæver her, at Skatter paa Ejendomsoverdragelse støde imod den første Beskatningsgrundsætning, og han var ogsaa imod dem, fordi „de have Tendens til at formindske det Fond, hvoraf det produktive Arbejde skal underholdes“, — thi Statens Indtægt „støtter sjældent andre end uproduktive Arbejdere.“

Ricardo udviklede denne Indvending nærmere, men undgik den farlige Distinktion mellem produktivt og uproduktivt Arbejde. Det skulde — forklarede han — være Regeringens Opgave at undgaa Skatter, der uundgaaelig maa falde paa Kapitalen; Skatter paa Kapitalen maa formindske det Fond, hvoraf Arbejdet skal leve og saaledes formindske Landets

fremtidige Produktion, — og Arveskatten er afgjort en Skat paa Kapitalen.

Ogsaa J. B. Say mente, at Nationalkapitalen vilde formindskes med Arveskattens Beløb, men paa den anden Side erkendte han, at Skatten var en af de letteste at betale og kom til det Resultat, at den kun vilde skade, naar den førtes for vidt.

Mc Culloch følte sig ikke overbevist ved Skat-paa-Kapital-Argumentet. Ricardo havde skrevet: „Hvis der af en Arvelod paa 1000 £ maa svares 100 £ i Skat, betragter Arvemodtageren sin Arv som 900 £ og føler ingen særlig Opfordring til at spare de 100 £ fra sine Udgifter, og saaledes formindskes Landets Kapital; — men havde han i Virkeligheden modtaget 1000 £ og havde man forlangt af ham, at han skulde have betalt 100 £ som Skat af Indkomst eller som Skat paa Vin, Heste eller Tjenestetyende, vilde han rimeligvis have formindsket eller rettere ikke forøget sine Udgifter med denne Sum, og Landets Kapital vilde være forblevet urørt.“ Dertil svarede MacCulloch: „Skattens ubetydelige Indflydelse paa Arvemodtageren er, maaske, rigtigt paa-peget af Ricardo, — men saa maa man huske paa, at den Person, der efterlader Ejendommen, er opmærksom paa, at den vil blive underkastet Skatten, og følgelig har han saa meget stærkere Opfordring til at spare og samle, for at hans Arvinger ikke skulle komme tilkort, naar de maa betale Skatten. Og denne Omstændighed saa vel som det Faktum, at Skatten paalægges, naar de Skattepligtige modtage Penge, altsaa naar det er dem mest bekvemt at be-

tale, synes at være et tilstrækkeligt Svar paa Indvendingerne imod den.“

J. S. Mill drog ogsaa stærkt tilfelts mod den Ide, at Arveskatten skulde være en Skat paa Kapitalen eller paa Kapitalopsamlingen. Han anbefalede ikke blot progressive Arveskatter men overhovedet Afskaffelsen af Arv i Sidelinjen og en Begrænsning af det Beløb, en enkelt Person skulde have Lov til at modtage, være sig som født Arving eller ifølge Testament, og han gik for saa vidt endnu videre end Bentham.

Bentham havde allerede i det forrige Aarhundrede draget Spørgsmaalet frem. „Hvad er det for en Maade, paa hvilken Penge rejses, saaledes at medens en Tyvendedel er en Skat, og en tung Skat, vil det Hele ikke være nogen Skat, og vil ikke føles af Nogen?“ Løsningen af denne af Bentham formulerede Gaade lød saaledes: Afskaffelse af Intestatarv i Sidelinjen og Indskrænkning af Testationsretten for Folk uden direkte Arvinger. Ricardo indvendte mod Arveskatten, at den ikke stod tilstrækkeligt tydeligt for Folks Opfattelse som en Skat, og derfor ikke vilde opfordre Folk til at spare. Bentham gjorde en stik modsat Anskuelse gældende: netop det, at Staten tog en lille Smule af Arven fra Arvingerne, vilde irritere dem, saaledes som en Skat irriterer; afskaf Skatten og indfør en Arvelov, efter hvilken Staten tager det Hele, saa føles der ikke mere nogen Byrde.

Forfattere af de mest forskellige Anskuelser have billiget Forslaget om at afskaffe fjerne Slægtninges Arveret. De ældre Saint-Simonisters

Forlangende, at al Arv skulde afskaffes, mildnedes af Infantin, der var villig til at anerkende nære Slægtninges Arveret, omend betydelige Arveskatter skulde begrænse den. Ogsaa Bluntschli har anbefalet en Arveskat paa fra 5 til 30 pCt. for Slægtninge, der nedstamme fra fælles Oldeforældre, medens Arveretten skulde afskaffes for fjernere Slægtninge. Saa vel han som mange nyere tyske Forfattere have villet statuere en Stats-Arveret, „staatliches Erbrecht“, og enten fra dette Synspunkt eller paa Grund af mere rent fiskale Betragtninger have de fleste tyske, franske, engelske finansvidenskabelige Forfattere anbefalet Arveskatten. I Amerika, hvor Stemningen for Arveskatten i det Hele er stigende, har den fundet en videnskabelig Forkæmper i Professor Ely, men forøvrigt er den her bleven diskuteret mere paa en folkelig end paa en videnskabelig Maade. Progressive Arveskatter anbefales ikke blot af „Arbejdets Riddere“ og af „Nationalisterne“ men af en af Amerikas berømteste Millionærer. Mr. Andrew Carnegie har gentagne Gange udtalt sig for en Arveskat, der stiger saa højt som til 50 pCt., naar det er store³ Formuer, det drejer sig om. I en af sine „Lectures to Young Men“, „The Gospel of Wealth“, erklærede han i 1892, at enhver Dollar, som Staten behøver, kunde faas gennem Arveskatten, uden at de Kræfter, der ere af Betydning for Landets økonomiske Udvikling, i mindste Maade vilde berøres deraf. „Der er Undtagelser fra enhver Regel, men ikke flere fra denne end fra Regler i Almindelighed: at den „almægtige Dollar“, der testamenteres Børn, er en „almægtig Forbandelse“.

Ingen har Ret til at belaste („to handicap“) sin Søn med en saadan Byrde som en stor Formue“.

Hvis man betragter de vigtigste Grunde for Arveskatten, kan man skelne mellem ikke mindre end otte, og disse otte kan man atter indordne under tre ganske forskellige Opfattelser af Skattens Natur. Skatten opfattes som (I) et Middel til at begrænse Arvelodderne, eller (II) som en Godtgørelse for særligt modtagne Tjenester, eller (III) som værende i Overensstemmelse med Skattebetalernes Evne. Den økonomiske Theori stemmer saaledes med den legale Theori, idet den skelner mellem Arveloddernes Beskatning og deres Regulering; men den gaar videre og skelner ogsaa mellem Gebyr og Skat eller mellem den finansvidenskabelige Nytte-Theori og den finansvidenskabelige Evne-Theori.

I. 1. („The extension of escheat argument“). Bentham m. Fl. ville afskaffe eller begrænse Arveretten i Sidelinjen. De gøre gældende, at der ikke eksisterer nogen god Grund for Intestatarv mellem fjerne Slægtninge, thi i vor Tid rækker Familiefølelsen ikke ud over de nærmeste Slægtskabsgrader; derfor bør Arv efter dem, der dør uden at efterlade sig nære Slægtninge, hjemfalde til Staten (Argumentet: Udvidelse af Statens Hjemfaldsret). Tildels kan dette opnaas ved en Arveskat, og selv om man hævder Principet i dets Helhed, kan det være rigtigst, at Staten fra nogle Slægtninge tager blot en Del, ikke det Hele, da det er vanskeligt at sige med Nøjagtighed, hvor Arveretten burde ophøre. — Det her berørte Argument gælder først og fremmest Intestatarv, men det er rimeligt, at en saadan Arve-

retsbe­græn­sing ledsages af en tilsvarende Begræn­ning af Testationsretten.

2. („The diffusion of wealth argument“). Arve­rets-Begræn­ningen kan gælde ikke blot de arve­rettigede Personer, men ogsaa Størrelsen af de Summer, en Person skal have Lov til at arve. Denne Form for Begræn­ningen foresloges af Mill, og har i nyere Tid ofte været anbefalet som et Middel imod de for store Formuers Stedse­varen. En saadan Begræn­ning af Arve- og Testationsretten vilde have en dobbelt Virkning paa Rigdommens For­deling: den vilde direkte indvirke paa Størrelsen af de store Arvelodder, og den vilde indeholde en Opfordring til ved Testamente at dele de store Ejendomme. Ligesaa vilde en progressiv Arveskat for­ mindske de store Formuer mere end de smaa, og hvis Progressionen retter sig efter de enkelte Arve­loddere Størrelse, ikke efter den samlede Ejendom, vil den befordre Delinger. Ogsaa paa en anden Maade kunde Arveskatten berøre Rigdommens For­deling, nemlig naar den begunstigede Testamente til Bedste for Tjenestetyende og velgørende Øjemed.

Dette Rigdoms-Fordelings-Argument er blandt alle Argumenterne for Arveskatten det, der nærmer sig de socialistiske Bestræbelser mest. Det er det Argument, som baade Mr. Andrew Carnegie og de amerikanske Nationalister holde paa. „The New Nation“ skrev i 1893, at „en drastisk Anvendelse af Arveskatten kan blive et af de mest virk­somme Midler til at bane Vejen for økonomisk Lighed.“

II. 3. Kompagniskabs-Argumentet („the

partnership argument) er den almindelige finansvidenskabelige Nytte-Theori anvendt paa Arveskatten. Eschenbach skildrer Staten som en tavs Deltager („a silent partner“) i enhver Borgers Forretning, uden hvis Hjælp og Beskyttelse det vilde være umuligt at gøre Forretninger og samle Formue; — naar Kompagniskabet opløses ved Død, er den tavse Deltager berettiget til en Del af Kapitalen. Saaledes fremstillet synes Argumentet maaske lidt snurrigt, men i Grunden gaar det blot ud paa at hævde den nøje Forbindelse, der bestaar mellem Individet og Staten, en Forbindelse, der giver Staten et bedre Krav paa den døde Mands Ejendom, end der kan tilkomme en hvilkenksomhelst Enkeltperson, der aldeles ikke hjalp Ejeren med at erhverve den.

4. Arve- og Testationsret er, har man ofte argumenteret, ikke naturlige Rettigheder, men Goder, som den positive Lov yder, og de, der komme til at nyde godt heraf, skylder Staten noget til Gengæld for de legale Forholdsregler, der gav dem Adkomst til en Afdøds Efterladenskaber, og som sikrede Ejendom mod ulovligen at blive sat overstyr, medens Skiftet stod paa („The value of service argument“). Undertiden har man, f. Ex. Leroy-Beaulieu, men mindre rigtigt, i denne Forbindelse sammenlignet Arveskatten med en Assurance-Præmie.

5. Man kan sige, at det vil være vanskeligt at udmaale Værdien af den Nytte, Arvetageren drager af Statens Arveretslove etc., men det synes da ikke mere end rimeligt, at hvad Arvevæsenet koster Staten, bør erstattes den af dem, der have den mest direkte Nytte heraf. Theoretikerne

have i det Hele ikke videre befattet sig med dette Argument („the cost of service argument“), men det har øvet en betydelig Indflydelse paa adskillige amerikanske Staters Lovgivning. Skatten kan herefter ikke blive høj (aldrig over 1 pCt.); den bliver ikke progressiv eller proportional, men snarest regressiv (Wisconsins Arveskat).

III. 6. Det er uundgaaeligt, at megen Formue unddrager sig Beskatning i Ejerens levende Live. Man har nu anbefalet Arveskatten som et Middel til efter Ejerens Død at opkræve de Skatter, der burde have været betalte i hans levende Live („the back taxes argument“), og det var denne Betragtning, som fik New Yorks Legislatur til at indføre en Arveskat. Men Argumentet er ikke det bedste, thi Skatten vil ikke komme til at staa i noget sikkert Forhold til Beløbet af de undgaaede Skatter. Desuden opkræver man alt i forskellige Lande Erstatningsskatter, naar det ved Arveskiftet er kommet frem, at den Afdøde har unddraget sig Skatter i levende Live, som han burde have betalt, — men det er noget helt Andet end, hvad man forstaar ved „Arveskat“.

7. Arveskatten kan snarere opfattes som en Skat, der betales i Stedet for Skatter, som overhovedet ikke ere blevne paalignede; man kan opfatte den som en Formue- eller kapitaliseret Indkomstskat, der betales ikke en Gang om Aaret, men en Gang i Livet (jfr. Bastable, Public Finance). Den betales efter Skatteyderens Død, altsaa paa den for ham mest behagelige Tid; eller, om man vil, den

udredes forskudsvis af Arvingen. Forf. kalder dette Argument „the lump sum argument“.

8. Medens Arveskatten for den sidst nævnte Betragtningensmaade snarest stod som en Formueskat, er det næste Argument: „the accidental income argument“. Fra Arvingens Standpunkt er Arven en pludselig, en tilfældig, maaske uventet, Velstands-Forøgelse, der ikke skyldes noget Arbejde fra hans Side, og som forøger hans Skatteevne. Ganske vist forøges Skatteevnen ingenlunde i ethvert Tilfælde, naar Arv modtages. For Enken og de yngre Børn uden eget Erhverv betyder Arveladerens Død ofte et positivt økonomisk Tab, naar han nemlig til dels ved sit Arbejde underholdt dem. Men hvis Familiehovedets Indkomst ikke skyldtes Arbejde, men bestod i Kapitalrente, forringes hans Families økonomiske Stilling ikke ved hans Død, forbedres maaske tværtimod, og hvor Arven tilfalder fjernere Slægtninge eller Børn, der have forladt det fædrene Hjem og ernære sig selv, forøges Arvemodtagerens Skatteevne. —

Adam Smith og Ricardo og en Hærskare af mindre Forfattere have indvendt mod Arveskatten, at den er en „Skat paa Kapitalen“; — men selv om den formindsker enkelte Individets Kapital, følger ikke deraf, at Nationalkapitalen formindskes. Tværtimod gaar jo netop et af Argumenterne for Arveskatten ud paa, at den ved at formindske enkelte store Formuer virker henimod en bedre Fordeling af Formuerne, saa hvis man overhovedet gaar ind paa, at en Skat tør paalægges i andre end rent fiskale Øjemed, nemlig i sociale Øjemed, bliver

„Skat-paa-Kapital-Indvendingen“ forvandlet til en anbefaling for den.

En anden Indvending gaar ud paa, at „Arveskatten rammer ulige“, eftersom de forskellige Formuer ikke lige hyppigt ved Død skifte Ejere: af den Formue, der i et givet Tidsrum flere Gange skifter Ejer ved Arvefald, vil der blive betalt mere i Arveskat, end af den, som i samme Tidsrum enten slet ikke eller kun et færre Antal Gange har skiftet Ejer. Indvendingen er intetsigende (for Personen falder Arven kun én Gang, og at de samme Genstande mere eller mindre hyppigt kunne skifte Ejere, er irrelevant), men enkelte Stater have dog søgt at indrette Arveskatten saaledes, at den nævnte Indvending overhovedet ikke skulde kunne rejses: Chiles Lov bestemmer saaledes, at naar Formuen indenfor en Periode paa ti Aar falder anden Gang i Arv, opkræves Skatten ikke.

Man har sagt, at det er „dobbelt Beskatning“ at kræve Formueskat og Arveskat af samme Formue i samme Aar. Paa den Maade kan man imidlertid faa „dobbelt Beskatning“ frem, hvor det skal være.

Skatten er „en Skat paa Enker og Forældreløse“, siger man. Imidlertid er det let at svække Vægten af denne Indvending ved passende Bestemmelser i Arveskatsloven, — og saadanne Bestemmelser findes faktisk ogsaa i mange Love.

Arveskatten vil „modvirke Lysten til at samle Formuer“, „slapper Flid og Sparsommelighed“, siger man. Om Indkomstskatten kunde man da snarere sige sligt; den nævnte Indvending vil neppe ramme nogen Skat i saa ringe Grad som

netop Arveskatten; en Skat, der først skal betales efter Ens Død, vil ikke kunne virke saa afskrækkende som en Skat, der skal betales i levende Live.

Det indvendes yderligere, at man vil søge at omgaa Skatten ved i levende Live at bortgive sin Formue eller Dele af den. Faren herfor er neppe stor. Faktisk bortgive Folk ikke store Formuebeløb for at slippe for en Skat (i alt Fald ikke, naar denne Skat kun udgør nogle Procent); de fleste Folk ville hellere lade Staten tage nogle Procent efter deres Død, end bortgive det Hele i levende Live.

Ligeoverfor saadanne Indvendinger kan man henvise til de store administrative Fordele, Skatten byder: Skatten er let at opkræve, koster ikke meget at opkræve, falder paa en for Skatteyderen bekvem Tid, byder ikke særligt stort Spillerum for Defraudationer, kan ikke overvælttes, men bliver, hvor den lægges, og er en for Staten temmeligt regelmæssigt flydende Indtægtskilde.

Blandt de særlige Spørgsmaal, der knytte sig til Arveskatten, er der først Spørgsmaalet, om Skatteprocenten skal være ens for høje og for smaa Arvesummer, eller om der bør finde en Progression Sted. Er man i Almindelighed imod det progressive Beskatningsprincip, vil man dog muligvis kunne akceptere det for Arveskattens Vedkommende; i ethvert Fald maa man gaa ind paa det, hvis man vil benytte Arveskatten som et Middel til at opnaa en jævnere Formuefordeling (Argument Nr. 2). Er man i Almindelighed for Progression, vil man neppe finde nogen Skat, der bedre end

Arveskatten passer for Progression. — Progressions-Spørgsmaalet har tidligere været diskuteret her i Tidsskriftet, baade i dets Almindelighed og specielt for Arveskattens Vedkommende.

Hvad angaar Skatteprocentens Graduation efter Arvingernes Slægtskabsgrad, saa er det næsten overalt anerkendt i Praxis, at Skatteprocenten bør være lavest for Arveladerens nære Slægtinge, højere for de fjernerestaaende, og den theoretiske Basis herfor er ogsaa god. Graduationen kan forklares ved Hjemfalds-Argumentet (Argument Nr. 1), thi Grundene for Arverets-Institutionen stige i Styrke med Slægtskabets Nærhed; — fremdeles ved „the value of service argument“ (Argument Nr. 4), thi i den lige Linje kunde Formuen ofte overdrages videre, selv om der ikke bestod Arvelove; — endelig ved det „tilfældige Indkomst-Argument“ (Argument Nr. 8), eftersom det, om der bevirkes en Forøgelse eller ikke nogen Forøgelse af Arvingernes Skatteevne ved Arveladerens Død, i høj Grad beror paa Slægtskabsforholdet mellem Arvelader og Arving. Derimod kan denne Art af Graduation ikke udledes af Argument Nr. 2: „the diffusion of wealth argument“ fører kun til en Graduation efter Arvesummernes Størrelse.

Fra den praktiske Finansmands Standpunkt er Graduationen efter Slægtskabsgrad ogsaa heldig: det vil i Almindelighed være meget lettere at faa den høje Skat af Sidelinje-arvingerne end af Arvingerne i den lige Linje. Ja, skulle disse overhovedet beskattes, synes Graduationen i det Hele ikke blot billig, men næsten nødvendig. Derimod kan det

naturligvis være vanskeligt at sige nøjagtigt, hvorledes Graduationen netop bør være. Det er en Skønssag, og her kan der skønnes paa mange forskellige Maader. Faktisk er der altid et Punkt, hvor Skatten bliver 100 pCt. Skatten naar 100 pCt., hvis der baade mangler testamentariske Arvinger og Personer, der kunne dokumentere et Slægtskab til Arveladeren; men det kan ogsaa være, at Loven har nævnt en Slægtskabsgrad, hinsides hvilken Intestatarveret ikke anerkendes, — og her lod det sig nu vel forsvare, at Loven fastsatte, at kun et saa nært Slægtskab, at Slægtningene virkelig føle sig sammenknyttede ved Blodets Baand, gav Arveret. Mange Trin behøver Skatteskala'en ikke: den laveste Sats for Enke og Børn, den næstlaveste for Søkende, den højeste for fjernere Slægtninge og Fremmede. Fjerne Arvingers relative Krav kunne neppe udmaales med en saadan Nøjagtighed, at et Dusin forskellige Satser vilde vise sig som mere retfærdige end blot to eller tre.

Der kan være Tale, om helt at fritage Enker og Børn for Arveskatten, naar Arven blot er ringe; der kan overhovedet være Rimelighed for at fritage Smaabeløb.

Der kan opstaa Spørgsmaal om, hvad der skal forstaaes ved „Arv“, og forskellige Definitioner ere blevne givne, der imidlertid ikke ere uangribelige. I en amerikansk Stat rejstes der en Proces ved Spørgsmaalet, om en tidligere Slave, der i Følge sin tidligere Herres Testamente var bleven fri, nu havde at erlægge „Arveskat“. Undertiden har der ogsaa været Spørgsmaal om, om der af Livsforsikrings-

summer, der udbetaltes ved Død, skulde svares „Arveskat“; Forf. er tilbøjelig til at mene, at der ikke bør betales Skat af Forsikringssummer, undtagen naar de udbetales til Personer udenfor den nærmeste Familie, og naar de have en betydelig Størrelse.

Saaledes er der tilstrækkeligt af tvivlsomme Spørgsmaal, der knytte sig til Arveskatten, — men Forf.s Hovedresultat er det, at Arveskatten er en retfærdig og meget praktisk Skat, der særligt passer i demokratiske Samfund og som ganske sikkert har Fremtiden for sig.

Blandt de enkelte Stater, hvis Arveskattelovgivning Forf. udførligt skildrer, har Schweiz en særlig Interesse. Man finder her enkelte — men kun faa — Kantoner, der helt mangle Arveskatten, — og man finder paa den anden Side Kantoner, der baade have progressive Arveskatter og overhovedet Verdens højeste Arveskatter. I de fleste Kantoner suppleres Arveskatten desuden med en Skat paa Gaver *inter vivos*. I nogle af Kantonerne skal det, Arveskatten indbringer, helt eller for en en Del, anvendes til Bedste for Undervisningsvæsenet og velgørende Formaal. Fra 1856 til 1886 steg Skattens Udbytte fra 521.000 til 3.055.000 Francs, en Stigning, der væsenlig skyldes Gennemførelsen af ny Arveskattelove.

I Kanton Bern ere offentlige og enkelte private Institutioner, direkte Descendenter, den efterladte

Ægtefælle, i Tilfælde af at der er Børn, samt den barnløse Ægtefælle, der ikke arver mere end 5000 Francs, fri for at svare Arveafgift. Derimod svarer den barnløse Ægtefælle, som arver over 5000 Francs, 1 pCt., og Forældre ligeledes 1 pCt. Fjernere Ascendenter samt Søskende svare 2 pCt., Onkler og Tanter, Nevøer og Niecer 4 pCt., Fætre og Kusiner 6 pCt., disses Børn 8 pCt., fjernere Slægtninge og Ikke-Slægtninge 10 pCt. Naar Arvelodden ikke 1000 Francs, svares der ingen Afgift. Er Arvelodden derimod over 50.000 Francs, forøges Skatteprocenten en halv Gang (kan altsaa voxte til 15 pCt.). Den efterladte Formues Værdi angives af den Afgiftspligtige; synes Angivelsen at være for lav, taxeres Arvens Værdi ad retslig Vej. En Tiendedel af, hvad Skatten indbringer, tilfalder det kommunale Skolevæsen. Skatten svaredes tidligere af al Arv, der modtoges i Kantonet, efter de nyere Love derimod kun, naar fast Ejendom, der arves, ligger i Kantonet, og naar rørlig Genstand, der arves, ejedes af en Arvelader, som ved sin Død havde Bopæl i Kantonet. Ved den sidste Arveskattelov af 1879 gik Skattens Udbytte i den Grad i Vejret, at det steg til circa det Dobbelte.

Genf har i et Par Hundrede Aar haft Arveskat, — men hyppige Forandringer i den ere blevne gennemførte. For Tiden svarer direkte Descendenter og Ascendenter samt Ægtefæller 2,1 pCt., Søskende, Onkler og Nevøer 5 pCt., Søskendebørn 10 pCt., Andre 15 pCt. Arves en Kapital saaledes, at en anden Person for Livstid skal nyde Renten, svarer Rentenyderen $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{8}$ af Skatten,

hvis han er henholdsvis 50 Aar eller yngre, mellem 50 og 60 Aar, mellem 60 og 70 Aar, over 70 Aar; Kapitalejeren betaler den resterende Brøk. — Den genfiske Arveskat indbringer aarligt ikke mindre end circa 10 Francs pr. Indbygger.

Fribourg har en ret ejendommelig Arveskatte-
lov (af 1882). Efterlevende Ægtefælle betaler 8 pCt.,
hvis Afdøde har efterladt sig ægte Børn, eller Søsken-
de, eller Børn (eller Børnebørn) af Søsken-
de; — ellers kun 2 pCt. Tanken er aabenbart den, at den
efterlevende Ægtefælle tager, hvad der med Rette
tilhører Børnene eller de nærmeste Sidearvinger.
Uægte Børn svarer 2 pCt., hvis der ogsaa er ægte
Børn, medens de ellers ere fri. Hvis en Sidearving
ved Testamente arver mere end sin lige Del, svarer
han en Tillægsprocent. Tjenestetyender svare 4 pCt.,
— samme Procent som Søskendebørn. Arv til Fat-
tiglemmer er afgiftsfri. — Skatten indbringer c. $\frac{2}{3}$
Francs pr. Indbygger.

I Solothurn, hvor Arveskatten forøvrigt er
moderat, betale Arvelodder paa 10.000 Francs $\frac{1}{4}$
mere end Arvelodder paa 5000 Francs, Arvelodder
paa 15.000 Francs yderligere $\frac{1}{4}$ mere, og Arvelodder
paa 20.000 Francs to Gange saa meget som Arve-
lodder paa 5.000 Francs. Dér standser Progres-
sionen.

I Zürich, hvor Skatteskalaen er 2, 6, 8 og 10
pCt., forøges disse Procenter med $\frac{1}{10}$ for hver
10.000 Francs, saaledes at Stigningen standser, naar
Skatteprocenterne ere naaede op til at blive $\frac{5}{10}$
større end de oprindelige.

I Schaffhausen findes en paa lignende Maade

formet Progression, der dog naar dobbelt saa højt op. Halvdelen af Udbyttet tilfalder særlige Formaal (Fattigvæsenet).

I Uri svare Intestat-Arvinger fra 1 pCt. (Søskende) indtil 25 pCt. (fjerne Slægtninge); men testamentariske Arvinger svare højst 5 pCt. Disse Satser forøges med $\frac{1}{10}$ for hver 10,000 Francs lige op til 200.000 Francs. Altsaa kan en Intestat-Arving komme til at svare ikke mindre end 75 pCt. i Arveskat. Dette er sandsynligvis den højeste Arveskat, der findes i noget Land. Da velhavende Folk uden nære Paarørende kun sjeldent dø uden at efterlade sig Testamente, vil Uri dog neppe synderligt ofte komme til at opkræve de 75 pCt. Smaa Arvelodder ere helt fritagne for Skatten; Fritagelsen indrømmes, naar Arven er paa mellem 400 og 8000 Francs, alt efter Omstændighederne. Hvad der testamenteres til religiøse, filantropiske og offentlige Øjemed er ogsaa skattefrit. En Tredjedel af Udbyttet gaar til Skole- og Fattigvæsenet.

Er Uri noget haard, er Zug desto mildere: Søskende svare $\frac{1}{5}$ pCt., fjerne Slægtninge $\frac{1}{2}$ pCt. i Skat.

De anførte Kantoner kunne tjene som Exempler paa de forskellige Principer, hvorefter Schweizerne have gennemført Arveskatten.

A. P.-St.